

DAROVANJE ORGANOV IN TRANSPLANTACIJE V LETU 2020

Ljubljana, 15. 2. 2021

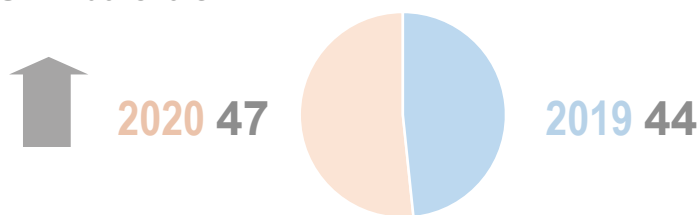
Za nami je zahtevno leto, ki ga je zaznamovalo delo v oteženih razmerah zaradi epidemije covid-19. Donorska in transplantacijska dejavnost sta že v osnovi strokovno, logistično in organizacijsko zahtevni. Gre za izrazito prečno in multidisciplinarno medicino, saj pri vsakem odvzemu in presaditvi organa sodeluje okoli 100 zdravstvenih delavcev.

V letu 2020 sta donorska in transplantacijska dejavnost delovali neprekinjeno. Darovalcev organov in presaditev je bilo celo več kot lansko leto. »Glede na zahtevne okoliščine dela, so to izjemni rezultati. Tudi na mednarodni ravni se uvrščamo med najboljše države z najkakovostnejšim donorskim programom in transplantacijskim zdravljenjem«, pojasnjuje prim. Danica Avsec, dr. med., direktorica Slovenija-transplanta in dodaja: »Z lastnim znanjem in posvetovanjem s transplantacijskimi centri v tujini smo se ustrezno prilagodili, redno smo izdajali posodobljena navodila in usmeritve za delo v epidemičnih razmerah. Za nas je bilo ves čas ključno, da z ustreznimi ukrepi donorske dejavnosti ne zaustavljamo, da zagotavljamo zdravljenje, varnost za vse strokovnjake in ohranimo kakovost za prejemnike organov. Ukrepi so bili očitno učinkoviti, saj smo delovali brez prekinitev, leto pa smo zaključili s 47 umrlimi darovalci, 1 živim darovalcem in 114 transplantacijami. Prav tako nismo imeli primera prenosa okužbe covid-19 z darovalca na prejemnika.«

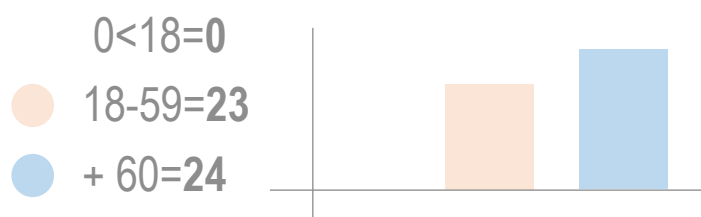
Andrej Gadžijev, dr. med., s Slovenija-transplanta izraža pohvalo za dobro delo sodelavcem v donorskih bolnišnicah po Sloveniji: »Oddelki za intenzivno zdravljenje, kjer se izvaja tudi donorska dejavnost, so bili najbolj obremenjeni s covid-19 bolniki. Na dnevni ravni smo se in se soočamo s spremenjenimi razmerami, nepredvidljivimi kadrovskimi in prostorskimi izzivi. V primerih odhoda kirurških ekip v tujino zaradi izmenjave organov in tkiv med državami članicami Eurotransplant se

STATISTIČNI PODATKI

Umrli darovalci

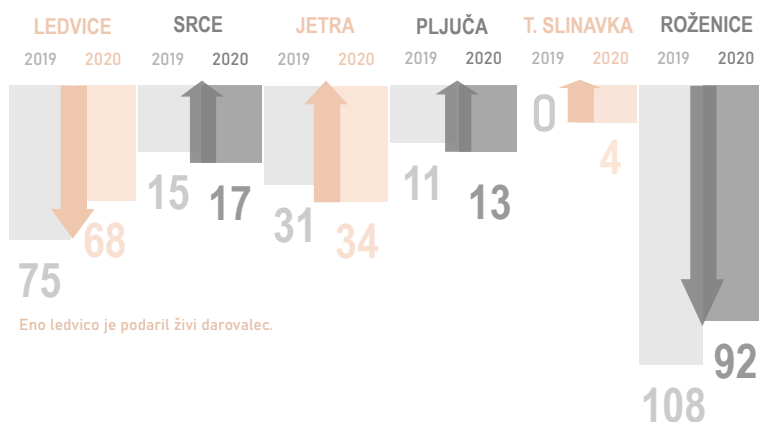

Darovalci v letu 2020 po starostnih skupinah

* Povprečna starost umrlih darovalcev se je v zadnjih dveh desetletjih dvignila za skoraj 15 let. V letu 2020 je bila 59 let.

Darovalci so podarili 136 organov

* Etična komisija za presaditve presoja vsak primer živega darovanja ledvice pri nas. Namen je zaščita darovalcev in prejemnikov ter preprečevanje zlorab sistema. Ocenjuje se tudi tveganje za zdravje darovalca_ke, ki mora biti sorazmerno s pričakovano koristjo prejemnika_ce. Darovalec_ka in prejemnik_ca morata biti sorodstveno, genetsko ali čustveno povezana.

stalno prilagajamo razmeram v mednarodnem prometu in varnostnim protokolom v bolnišnicah v tujini. V teh težavnih razmerah je prav vsaka presaditev strokoven in logističen uspeh.«

Prim. Avsec razmišlja optimistično: »Odlični lanskeoletni rezultati nam dajejo zalet za letošnje leto. Zavedamo pa se, da bo verjetno še bolj zahtevno. S strokovnega vidika vemo o covidu-19 v transplantacijski dejavnosti vedno več, a je virus tudi nepredvidljiv.« Prav tako opozarja na širše družbene okoliščine: »Ne smemo pozabiti, da je temelj zdravljenja s presaditvijo prostovoljno darovanje organov. Odvisni smo od aktivne podpore javnosti. Kljub strahu in družbeni negotovosti lahko povem, da v praksi vidimo in zaznavamo solidarnost med ljudmi. Darovanje je namreč ena najvišjih oblik človeške solidarnosti. Ljudje nam zaupajo.« Prim. Avsec sklene s spodbudo k opredelitvi glede posmrtnega darovanja: »Naša odgovornost je, da zagotavljamo zdravljenje. Odgovornost vsakega pa je, da sprejme odločitev in se opredeli glede posmrtnega darovanja organov. Vsako odločitev posameznika absolutno spoštujemo.«

Slovenija-transplant

Javni zavod RS Slovenija-transplant je osrednja nacionalna ustanova, ki vodi, nadzira, koordinira donorsko in transplantacijsko dejavnost v Sloveniji ter ozavešča javnost o darovanju organov. Zagotavlja 24-urno dosegljivost centralne transplantacijske koordinatorske službe. Usklajuje delo v nacionalni transplantacijski mreži, v katero so vključeni Center za transplantacijsko dejavnost v UKC Ljubljana, 11 donorskih bolnišnic po Sloveniji in Zavod RS za transfuzijsko medicino. Slovenija-transplant tudi vodi sodelovanje Slovenije z mednarodno organizacijo izmenjave organov in tkiv Eurotransplantom.

Slovenija-transplant je mednarodno prepoznan in zgleden primer za način organiziranosti in vodenja nacionalnega donorskega programa. Ključne usmeritve v protokolih darovanja organov in tkiv so etičnost, preglednost, varnost in kakovost. Vodstvo zavoda redno sodeluje pri oblikovanju temeljnih mednarodnih strokovnih smernic s področja.

Privolitev svojcev za darovanje organov in tkiv

STOPNJA PRIVOLITVE: 76 %

Transplantacijski koordinatorji so izvedli 70 pojasnilnih pogovorov s svojci umrlih.

* Po slovenski zakonodaji je za darovanje potrebna privolitev. Če volja pokojne ga ni znana, za soglasje vprašamo svojce. V praksi najpogosteje o darovanju odločajo svojci, a prav bi bilo, da bi vsak sprejel odločitev za časa življenja. Razmislite in se opredelite. Ne prelagajte odgovornosti odločitve na svojce.

* Slovenija se uvršča med najuspešnejše države glede stopnje soglasja za darovanja. Zadnja leta od 70 do 80 % svojcev poda soglasje za darovanje, kar je zelo visok odstotek in kaže na podporo in zaupanje javnosti v našo dejavnost.

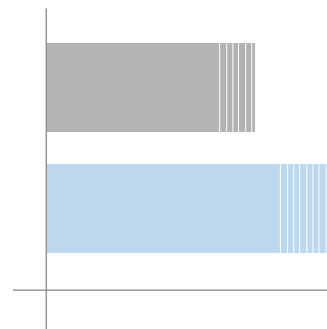
Nacionalni register opredeljenih oseb glede posmrtnega darovanja organov in tkiv

10.598 ZA 20 PROTI

Opredeljenih 10.618

● 2020=752
(6 proti)

● 2019=1.254
(9 proti)

* Opredeli se lahko vsaka oseba starejša od 15 let, ki je sposobna za razsojanje. Za dejansko darovanje morajo biti izpolnjeni zakonodajni pogoji in medicinski kriteriji, ki se jih ne da predvideti ali načrtovati. Le okoli 2 % umrlih v bolnišnicah je medicinsko primernih za darovanje.

* Darovanje je prostovoljno, vsi postopki so sledljivi in pregledni. Vsak ima pravico odločanja, ki jo absolutno spoštujemo. Za ali proti darovanju se kadarkoli hitro in varno opredelite prek spletnega portala www.e-uprava.gov.si, zavihek Sociala, zdravje, smrt/Zdravje. Potrebujete veljavno digitalno potrdilo. O odločitvi se pogovorite tudi s svojimi bližnjimi.

POUDARJAMO

Število umrlih darovalcev in transplantacij organov je bilo v primerjavi z letom 2019 višje.

Kljub omejitvam v mednarodnem prometu, logistiki in različnih epidemioloških ukrepih v državah, smo z dodatnimi napori nepretrgoma zagotavljali sodelovanje in izmenjavo organov in tkiv z državami v Eurotransplantu.

Opravili smo 70 pojasnilnih pogovorov s svojci umrlih glede darovanja organov. Velika večina (76 %) je podala soglasje, kar kaže na visoko zaupanje javnosti v našo dejavnost.

34-letniku so v UKC Ljubljana presadili pljuča, ki so mu dokončno odpovedala zaradi zapletov po covidu-19. Gre za vrhunski strokoven uspeh tudi v mednarodnem okolju.

V nacionalni register opredeljenih oseb glede posmrtnega darovanja se je kljub možnosti opredelitve po elektronski poti vpisalo za polovico manj oseb kot prejšnja leta.

Objavili smo več kot 40 poglobljenih časopisnih intervjujev in se več kot 180-krat pojavili v medijih. V sodelovanju z RTV Slovenija smo pripravili 12-minutno dokumentarno televizijsko oddajo.

13.000 izvodov novih informativnih zgibank o darovanju organov in tkiv smo razširili v zdravstvene domove po Sloveniji.

Januarja smo s slavnostnim simpozijem v sodelovanju z UKC Ljubljana obeležili 20. obletnico odličnega sodelovanja z Eurotransplantom.

slovenija

transplant

Zaloška 7, 1000 Ljubljana

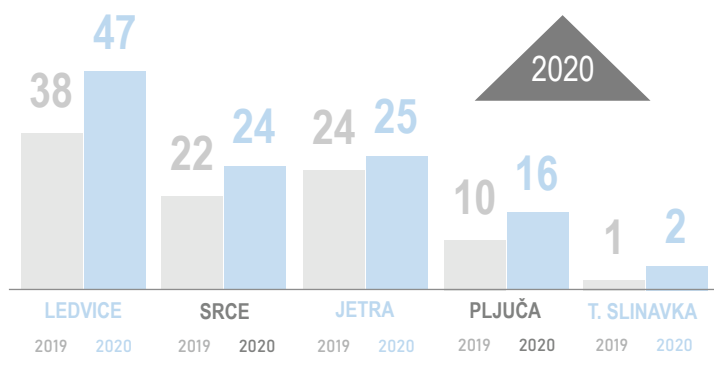
www.slovenija-transplant.si

@SloTransplant

TRANSPLANTACIJSKA DEJAVNOST

V Centru za transplantacijsko dejavnost v UKC Ljubljana so presadili 114 organov, kar je 19 več kot v letu 2019.

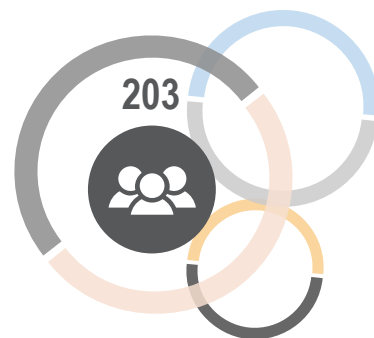
Število presaditev po posameznih organih

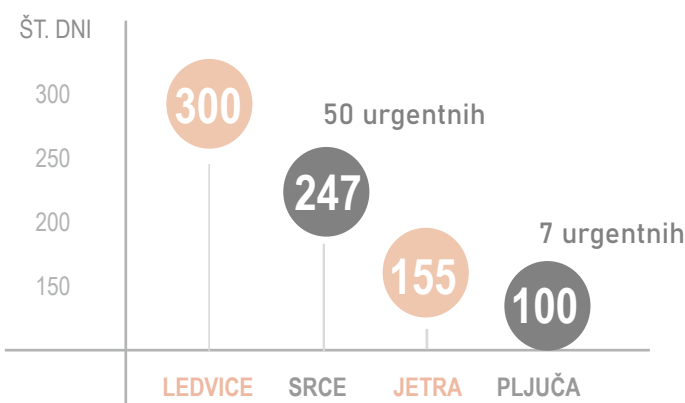
2020 = SKUPAJ 114 2019 = SKUPAJ 95

Čakalni seznam pacientov

203 pacienti so na čakalnem seznamu za presaditev (stanje na dan 5. 1. 2021)

Povprečne čakalne dobe (v dnevih)

* Eurotransplant vodi skupni čakalni seznam za bolnike v državah članicah. 31. 12. 2020 je bilo na skupnem čakalnem seznamu 14.020 bolnikov.